

Αρ. Φακ.: Α/Π 1576/2022

Έκθεση
Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
αναφορικά με την μη παροχή συνοδού/νοσηλεύτη σε παιδί
με αναπηρία και προβλήματα υγείας κατά τη φοίτησή του
στο σχολείο

Ερευνών Λειτουργός: Κυριάκος Κυριάκου

Λευκωσία, 20 Φεβρουαρίου 2022

A. Παράπονο - Γεγονότα

Η κ. ΧΧΧΧ υπέβαλε παράπονο στο Γραφείο μας αναφορικά με την **μη αντικατάσταση του συνοδού/νοσηλεύτη που παρεχόταν στον υιό της** κατά τη φοίτησή του στο Δημόσιο Νηπιαγωγείο Αλάμπρας, με επακόλουθο να παραμένει χωρίς συνοδό/νοσηλεύτη και να αναγκάζεται η ίδια ή/και η νοσηλεύτρια που είναι επιφορτισμένη με την κατ' οίκον φροντίδα του παιδιού να τον συνοδεύουν στο σχολείο.

Ειδικότερά, ο υιός της παραπονούμενης είναι παιδί με αναπηρία (νωτιαία μυϊκή ατροφία) και φέρει τραχειοστομία και γαστροστομία και, για το λόγο αυτό, η παραπονούμενη είχε ζητήσει από το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας όπως, ενόψει της φοίτησης του στο Νηπιαγωγείο, εγκρίνει την **παροχή στο παιδί προσοντούχου συνοδού, ο οποίος να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις εξατομικευμένες ανάγκες του.**

Η δε Επαρχιακή Επιτροπή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΕΕΑΕ) Λευκωσίας ενέκρινε την παροχή βοηθητικού προσωπικού στο παιδί, πλην όμως ενημέρωσε την παραπονούμενη ότι η επιλογή και η πρόσληψη του εμπίπτει στις αρμοδιότητες της οικείας Σχολικής Εφορείας.¹

Ο Πρόεδρος της Σχολικής Εφορείας Αλάμπρας πληροφόρησε την ΕΕΕΑΕ πως παρότι η Σχολική Εφορεία είναι αρμόδια για την πρόσληψη βοηθητικού προσωπικού ως συνοδού για το παιδί, αδυνατούσε να προχωρήσει προς την κατεύθυνση αυτή ένεκα της ιδιαιτερότητας της

¹ Επιστολή Προέδρου Επαρχιακής Επιτροπής Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Λευκωσίας με αρ. φακ. ΕΕΕΑΕ 7.16.11.1324, ημερομηνίας 9 Ιουνίου 2022

περίπτωσης του παιδιού και των προσόντων που θα πρέπει να κατέχει το άτομο που θα προσλαμβάνονταν για τη θέση.²

Σύμφωνα, επίσης, με τον Πρόεδρο της Σχολικής Εφορείας, σε περίπτωση προκήρυξης της θέσης συνοδού/σχολικού βοηθού βάσει την καθορισμένης μισθοδοσίας και των τυπικών προσόντων που προβλέπονται στο σχέδιο υπηρεσίας, η πιθανότητα εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τη θέση από προσοντούχο/πτυχιούχο νοσηλεύτη/τρια, θα ήταν μηδαμινή.

B. Η θέση του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

Τα προαναφερθέντα τέθηκαν υπόψη του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ) και ο Γενικός Διευθυντής του μας ενημέρωσε³ ότι τον Αύγουστο του 2022, το Υπουργείο αιτήθηκε από το Υπουργείο Υγείας την παραχώρηση νοσηλεύτη/νοσηλεύτριας για την εξυπηρέτηση των αναγκών του υιού της παραπονούμενης κατά τη διάρκεια της φοίτησης του στο σχολείο.

Η ανταπόκριση του Υπουργείου Υγείας ήταν, σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του ΥΠΑΝ, θετική και, ως εκ τούτου, στις 17 Οκτωβρίου 2022 **ανάλαβε καθήκοντα συνοδείας του υιού της παραπονούμενης συγκεκριμένος νοσηλεύτης.**

Η περίπτωση του υιού της παραπονούμενης, πρόσθεσε ο Γενικός Διευθυντής, «...θα συνεχίσει να παρακολουθείται συστηματικά από τους

² Επιστολή Προέδρου Σχολικής Εφορείας Αλάμπρας ημερομηνίας 11 Ιουλίου 2022

³ Επιστολή Γενικού Διευθυντή Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας με αρ. φακ.07.16.013.002.004.002, ημερομηνίας 25 Οκτωβρίου 2022

αρμόδιους Λειτουργούς, ώστε να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την απρόσκοπτη φοίτηση του στο σχολείο...»).

Για την πιο πάνω απόφαση του ΥΠΑΝ, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Υγείας, ενημερώθηκε και η παραπονούμενη.⁴

Γ. Αίτημα για αντικατάσταση του συνοδού/νοσηλευτή

Όπως μας ενημέρωσε η παραπονούμενη, από την πρώτη ημέρα ανάληψης των καθηκόντων από τον υπό αναφορά νοσηλευτή, αυτός έτυχε πλήρους ενημέρωσης από την ίδια και από τη νοσηλεύτρια που παρακολουθεί το παιδί, για τις ακριβείς ανάγκες του, καθώς και για τις ενέργειες στις οποίες θα έπρεπε να προβαίνει για τη διασφάλιση της συμμετοχής του στις σχολικές δραστηριότητες.

Πλην όμως, ο νοσηλευτής επέμεινε όπως καθοριστούν συγκεκριμένα τα ακριβή του καθήκοντα και εν τέλει, σε πολυθεματική συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στο σχολείο στις 21 Οκτωβρίου 2022, ενημέρωσε τους παριστάμενους ότι αδυνατούσε να ανταποκριθεί στις ανάγκες τη θέσης και θα ζητούσε όπως αντικατασταθεί.

Ακολούθως, από τις 27 Οκτωβρίου 2022, ο νοσηλευτής απουσίαζε με άδεια και **από τις 31 Οκτωβρίου 2022 σταμάτησε να παρουσιάζεται στην εργασία του. Ως εκ τούτου, τα καθήκοντα συνοδείας του παιδιού μετακυλίστηκαν (εκ νέου) στην παραπονούμενη ή/και στη νοσηλεύτρια που είναι επιφορτισμένη με την κατ' οίκον φροντίδα του.**

⁴ Επιστολή Γενικού Διευθυντή Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας προς την παραπονούμενη με αρ. φακ.07.16.013.002.004.002, ημερομηνίας 31 Οκτωβρίου 2022

Ο πατέρας του παιδιού έθεσε τα πιο πάνω υπόψη του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας (ΟΚΥΠΥ) **στις 2 Νοεμβρίου 2022 και ζήτησε την αντικατάσταση του υπό αναφορά νοσηλευτή με άλλο προσοντούχο άτομο** που να έχει εμπειρία σε παιδιά με αντίστοιχα προβλήματα υγείας, καθώς και τον εκ των προτέρων καθορισμό των καθηκόντων που θα εκτελεί ο/η νοσηλευτής/νοσηλεύτρια που θα οριστεί για τη θέση.

Ο δε Εκτελεστικός Διευθυντής του ΟΚΥΠΥ με επιστολή του ημερομηνίας 21 Νοεμβρίου 2022,⁵ πληροφόρησε τον πατέρα του παιδιού ότι, μεταξύ άλλων, αφενός θα έπρεπε να ενημερωθεί ο ΟΚΥΠΥ ότι ο νοσηλευτής απαιτούσε όπως του καθοριζόταν συγκεκριμένο καθηκοντολόγιο, αφετέρου, δε, ότι **η αντικατάστασή του «...δεν είναι εύκολο εγχείρημα. Το όλο θέμα χρειάζεται σοβαρή περίσκεψη και ενδεχομένως να υπάρξει καινούργια πρόταση από τον Οργανισμό για την εξεύρεση κατάλληλου νοσηλευτή σύμφωνα με τις ανάγκες του παιδιού...»**.

Μέχρι και τα τέλη Δεκεμβρίου 2022, δεν είχε ακόμη οριστεί αντικαταστάτης/τρια του νοσηλευτή που είχε παραχωρηθεί στο παιδί με επακόλουθο **να τον συνοδεύει στο σχολείο η παραπονούμενη, με όλες τις συνεπακόλουθες επιπτώσεις στην εργασιακές της υποχρεώσεις ή/ και να επωμίζεται το οικονομικό κόστος για την συνοδεία του παιδιού από τη νοσηλεύτρια που του παρέχει κατ' οίκον φροντίδα.**

Στις 28 Δεκεμβρίου 2022, η παραπονούμενη έθεσε τα πιο άνω υπόψη του Υπουργού Υγείας αλλά, όπως μας πληροφόρησε, ο ΟΚΥΠΥ δεν έχει ακόμη προχωρήσει στην αντικατάσταση του νοσηλευτή με άλλο πρόσωπο. Ως εκ τούτου, **το κόστος για την παροχή νοσηλευτικού**

⁵ Επιστολή Εκτελεστικού Διευθυντή ΟΚΥΠΥ με αρ. φακ. ΟΚΥΠΥ 15.21.001.003/III.13.37.001, ημερομηνίας 21 Νοεμβρίου 2022

συνοδού στο παιδί, ούτως ώστε να μπορεί να συνεχίσει την απρόσκοπτη φοίτηση του στο σχολείο, εξακολουθούν να το επωμίζονται οι ίδιοι.

Δ. Νομικό Πλαίσιο

- **Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες**

Σύμφωνα με την Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, τα Κράτη υποχρεούνται να λαμβάνουν **μέτρα για απαγόρευση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας και για την προαγωγή της ισότητας και της εξάλειψης των διακρίσεων**, με τη λήψη, προς τούτο των **κατάλληλων μέτρων που θα διασφαλίζουν την παροχή εύλογων προσαρμογών**.⁶

Διάκριση, δε, με βάση την αναπηρία, σημαίνει, σύμφωνα με τη Σύμβαση, «οποιαδήποτε **διάκριση, αποκλεισμό ή περιορισμό** με βάση την αναπηρία, η οποία έχει το σκοπό ή **αποτέλεσμα** την **παρεμπόδιση ή ακύρωση της αναγνώρισης, απόλαυσης ή άσκησης σε ίση βάση με άλλους, όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων** και θεμελιωδών ελευθεριών στον πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό, αστικό ή οποιοδήποτε άλλο τομέα. **Περιλαμβάνει όλες τις μορφές διάκρισης, περιλαμβανόμενης της άρνησης παροχής εύλογης προσαρμογής**».⁷

Κατ' επέκταση, όταν το Κράτος δεν προβαίνει στη λήψη μέτρων για τη διασφάλιση της ισότιμης απόλαυσης και άσκησης όλων των δικαιωμάτων από τα άτομα με αναπηρία ή/και **αρνείται να τους**

⁶ Άρθρο 5 της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες

⁷ Άρθρο 2 της Σύμβασης

παράσχει, προς τούτο, τις αναγκαίες εύλογες προσαρμογές, συντελείται διάκριση εις βάρος τους λόγω αναπηρίας.

Όσον αφορά στο **δικαίωμα των παιδιών με αναπηρία στην εκπαίδευση και την ισότιμη πραγμάτωση του χωρίς διακρίσεις και στη βάση των ίσων ευκαιριών**, τα Κράτη υποχρεούνται, μεταξύ άλλων, να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της πρόσβασης τους στην εκπαίδευση σε ισότιμη βάση με τα άλλα παιδιά και **να τους παράσχουν εύλογες προσαρμογές και αποτελεσματικά μέτρα εξατομικευμένης υποστήριξης**.⁸

- **Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες**

Η αρμόδια Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες έχει διευκρινίσει, σε σχέση με τις ανωτέρω πρόνοιες της Σύμβασης, ότι **οι υπό αναφορά εύλογες προσαρμογές προς τους μαθητές/τριες με αναπηρία θα πρέπει να καθορίζονται στη βάση των εξατομικευμένων αναγκών τους**.⁹

Το δε καθήκον για παροχή εύλογων προσαρμογών συνίσταται σε **συγκεκριμένη και εξατομικευμένη υποχρέωση η οποία απορρέει από τη στιγμή που υποβάλλεται σχετικό αίτημα για την παροχή τους**.¹⁰ Οι παρεχόμενες προσαρμογές θα πρέπει να θεωρούνται **εύλογες μόνο όταν επιτυγχάνουν τον σκοπό για τον οποίο παρέχονται και είναι προσαρμοσμένες με τέτοιο τρόπο ώστε να ανταποκρίνονται στις**

⁸ Εδάφια 1 και 2 του άρθρου 24 της Σύμβασης

⁹ Παράγραφος 29 του Γενικού Σχολίου με αρ. 4(2016)

¹⁰ Παράγραφος 24 του Γενικού Σχολίου με αρ. 6(2018)

εξατομικευμένες ανάγκες του ατόμου στο οποίο παρέχονται¹¹ και λαμβάνεται υπόψη, για την παροχή τους, η διαφορετικότητα των ατόμων με αναπηρία¹²

Περαιτέρω, οι εύλογες προσαρμογές εμπίπτουν στις θετικές υποχρεώσεις των Κρατών για τη διασφάλιση της ισότιμης απόλαυσης όλων των δικαιωμάτων από τα άτομα με αναπηρία,¹² καθότι η παροχή τους συνιστά απαρέγκλιτη υποχρέωση του Κράτους ούτως ώστε να μην συντελείται διάκριση λόγω αναπηρίας.¹³

Στις δε **Καταληκτικές Παρατηρήσεις σε σχέση με την πρώτη Έκθεση της Κύπρου στον ΟΗΕ για την εφαρμογή της Σύμβασης**, η οποία δημοσιεύτηκε το 2017, η Επιτροπή εξέφρασε τις **ανησυχίες** της επειδή τα άτομα με αναπηρίες, ανεξαρτήτως του εισοδήματός τους, **καλούνται να πληρώνουν, εν μέρει, για τα απαραίτητα έξοδα που σχετίζονται με την αναπηρία τους**, με επακόλουθο την υποβάθμιση του βιοτικού τους επιπέδου.¹⁴ Ως εκ τούτου, **εισηγήθηκε στην Κυπριακή Δημοκρατία να παρέχει την αναγκαία υποστήριξη προς τα άτομα με αναπηρίες και να καταβάλλει τα έξοδα που σχετίζονται με την αναπηρία**.¹⁵

• Ο περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμος Ν. 127(Ι)/2000

¹¹ Παράγραφος 24 του Γενικού Σχολίου με αρ. 6(2018)

¹² Παράγραφος 8 του Γενικού Σχολίου με αρ. 6(2018)

¹² Παράγραφος 16 του Γενικού Σχολίου με αρ. 6(2018)

¹³ Παράγραφος 23 του Γενικού Σχολίου με αρ. 6(2018)

¹⁴ Παράγραφος 55 των Καταληκτικών Παρατηρήσεων

¹⁵ Παράγραφος 56 των Καταληκτικών Παρατηρήσεων

Με βάση τον περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμο, η μεταχείριση ενός ατόμου με λιγότερο ευνοϊκό ή μειονεκτικό τρόπο, ένεκα της αναπηρίας του, συνιστά δυσμενή διάκριση εις βάρος του λόγω αναπηρίας.¹⁶

Τα άτομα με αναπηρία έχουν **δικαίωμα πρόσβασης στην εκπαίδευση**, σύμφωνα με τις ανάγκες τους¹⁷ και προς τούτο **θα πρέπει να τους παρέχονται οι αναγκαίες εύλογες προσαρμογές** στο μέγιστο των διαθέσιμων πόρων,¹⁸ ο οποίος δεν συνεπάγονται δυσανάλογη επιβάρυνση για τη διασφάλιση της απόλαυσης ή άσκησης από τα άτομα με αναπηρία όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους, σε ίση βάση με άλλους. Η εν λόγω επιβάρυνση δεν είναι δυσανάλογη όταν αντισταθμίζεται επαρκώς με μέτρα λαμβανόμενα στο πλαίσιο της πολιτικής του κράτους υπέρ των ατόμων με αναπηρία.¹⁹

Επισημαίνεται ότι, ο περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμος παρέχει τη δυνατότητα σε οποιοδήποτε πρόσωπο έχει την άποψη ότι έχει, στη βάση των πιο πάνω νομοθετικών προνοιών, υποστεί **διακριτική μεταχείριση λόγω της αναπηρίας** του, να υποβάλλει σχετικό παράπονο στον Επίτροπο Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο οποίος **το εξετάζει στη βάση των αρμοδιοτήτων του που απορρέουν από τον περί Καταπολέμησης των Φυλετικών και Ορισμένων άλλων Διακρίσεων (Επίτροπος) Νόμο [Ν. 42(Ι)/2004].²⁰**

¹⁶ Άρθρο 2 του ίδιου περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμου

¹⁷ Παράγραφος (δ) του εδαφίου 2 του άρθρου 4 του ίδιου Νόμου

¹⁸ Εδάφιο (1) του άρθρου 9 του ίδιου Νόμου

¹⁹ Εδάφιο (2) του άρθρου 9 του ίδιου Νόμου

²⁰ Άρθρο 9Γ του ίδιου Νόμου

E. Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα

Από τα ανωτέρω διαφαίνεται ότι το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και νεολαίας, κατόπιν αξιολόγησης των αναγκών του υιού της παραπονούμενης, αποφάσισε τη **έγκριση του αιτήματος της οικογένειας για την παροχή συνοδού/νοσηλευτή** κατά τη διάρκεια της φοίτησής του στο σχολείο. Επί τούτου και, κατόπιν συνεννόησης με το Υπουργείο Υγείας, περί τα μέσα Οκτωβρίου 2022 παραχωρήθηκε στο παιδί συνοδός νοσηλευτής και το ΥΠΑΝ διαβεβαίωσε το Γραφείο μας ότι **θα παρακολουθεί συστηματικά την περίπτωση του υιού της παραπονούμενης για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης φοίτησης του στο σχολείο.**

Συνακόλουθα, και τα δύο Υπουργεία προέβηκαν στις αναγκαίες **ενέργειες, στη βάση των όσων προνοούνται στη Σύμβαση, για την παραχώρηση στον υιό της παραπονούμενης των αναγκών εύλογων προσαρμογών** που θα διασφάλιζαν την ομαλή και χωρίς προβλήματα ένταξη του στο σχολείο και, κατ' επέκταση, της διασφάλισης του δικαιώματος του στην εκπαίδευση.

Εντούτοις, όπως στην πορεία διαπιστώθηκε, το πρόσωπο που ορίστηκε ως συνοδός/νοσηλευτής του υιού της παραπονούμενης **αδυνατούσε να ανταποκριθεί στις ανάγκες της θέσης,** με επακόλουθο εντός ολίγων ημερών να αποποιηθεί των καθηκόντων του και **το παιδί να παραμένει εδώ και τρεις και πλέον μήνες χωρίς συνοδό/νοσηλευτή, παρότι αυτό υπαγορεύουν οι ανάγκες του.**

Ο δε ΟΚΥΠΥ, αφού αναγνώρισε ότι όντως **δεν είχαν καθοριστεί τα καθήκοντα που θα επιτελούσε ο υπό αναφορά συνοδός/νοσηλευτής,** ενημέρωσε την οικογένεια του παιδιού ότι **η εξεύρεση κατάλληλου αντικαταστάτη του δεν είναι εύκολη και απαιτεί σοβαρή περίσκεψη.**

Η πιο πάνω θέση του ΟΚΥΠΥ υποδηλοί σαφώς ότι **ο ορισμός του συγκεκριμένου προσώπου ως συνοδού/νοσηλευτή του υιού της παραπονούμενης δεν είχε γίνει με την αναγκαία περίσκεψη**, αφού όχι μόνο **δεν του είχαν επεξηγηθεί με σαφήνεια τα καθήκοντα που θα επιτελούσε**, αλλά ούτε ήταν σε θέση να ανταποκριθεί στις ανάγκες της θέσης.

Κατ' επέκταση, η συγκεκριμένη επιλογή διαφάνηκε ότι **δεν αποτελούσε την κατάλληλη μορφή εύλογης προσαρμογής στη βάση των εξατομικευμένων αναγκών του υιού της παραπονούμενης**, αφού δεν μπορούσε να πετύχει τον σκοπό για τον οποίο είχε παρασχεθεί, ήτοι, η απρόσκοπτη φοίτηση του παιδιού στο σχολείο, εγείροντας, συγχρόνως, ερωτήματα αναφορικά με τη σοβαρότητα της συγκεκριμένης επιλογής.

Όσον αφορά στην **μη αντικατάσταση του συγκεκριμένου νοσηλευτή μετά την πάροδο τριών και πλέον μηνών**, προφανώς **στερεί από τον υιό της παραπονούμενης τις αναγκαίες εύλογες προσαρμογές που χρειάζεται για την υπερκέραση των εμποδίων με τα οποία τίθεται αντιμέτωπος στο σχολείο και παρεμποδίζουν την ομαλή και πλήρη συμμετοχή τους στις σχολικές δραστηριότητες και την αλληλεπίδρασή του με τους συμμαθητές του.**

Ως εκ τούτου, η συνέχιση της μη παροχής συνοδού/νοσηλευτή στον τον υιό της παραπονούμενης, **δαιωνίζει την διάκριση εις βάρος του αποκλειστικά και μόνο ένεκα της αναπηρίας του**, αφού **το δικαίωμα του στην εκπαίδευση όχι μόνο καταπατείται αλλά ουσιαστικά καταργείται**, εν αντιθέσει με τα όσα προνοούνται στη Σύμβαση και ειδικότερα ότι **η μη παροχή εύλογων προσαρμογών συνεπάγεται με διάκριση εις βάρος του ατόμου με αναπηρίες που τις χρειάζεται.**

Το γεγονός ότι είχε παρασχεθεί συνοδός/νοσηλεύτης στον υιό της παραπονούμενης, **δεν αίρει την υποχρέωση του κράτους για την εξεύρεση αντικαταστάτη** του όταν αυτός διαπιστώθηκε εν τέλει ότι δεν μπορούσε να ανταποκριθεί στα καθήκοντα της θέσης. **Οι θετικές υποχρεώσεις του Κράτους προς τα άτομα με αναπηρίες είναι συνεχείς και οι εύλογες προσαρμογές, ως αναπόσπαστο μέρος των εν λόγω θετικών υποχρεώσεων, θα πρέπει να παρέχονται μόλις υποβληθεί ένα τέτοιο αίτημα, ούτως ώστε να μην συντελείται διάκριση εις βάρος των ατόμων με αναπηρίες.**

Περαιτέρω, η συνοδεία του παιδιού στο σχολείο από την παραπονούμενη ή/και από τη νοσηλεύτρια που είναι επιφορτισμένη με την κατ' οίκον φροντίδα του, **ουδόλως αίρει την υποχρέωση του Κράτους για να φροντίσει το ίδιο για την παροχή συνοδού/νοσηλεύτη στο παιδί.**

Εξάλλου, στο ίδιο το Προοίμιο της Σύμβασης υπογραμμίζεται ότι **τα μέλη των οικογενειών των ατόμων με αναπηρίες θα πρέπει να λαμβάνουν την αναγκαία προστασία και βοήθεια από το Κράτος, ούτως ώστε να είναι σε θέση να συμβάλλουν στην πλήρη και ισότιμη απόλαυση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες.**²¹ Η δε αρμόδια Επιτροπή του ΟΗΕ έχει επισημάνει, για το ίδιο θέμα, την **υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας να επωμίζεται η ίδια το κόστος και τα έξοδα που σχετίζονται με την αναπηρία.**

Κατά συνέπεια, η καθημερινή συνοδεία του παιδιού από την παραπονούμενη ή/και από τη νοσηλεύτρια που είναι επιφορτισμένη με την κατ' οίκον φροντίδα του, ένεκα της μη αντικατάστασης ακόμη του συνοδού/νοσηλεύτη, υποδηλοί την **ανεπάρκεια (ή/και απροθυμία), προφανώς, των εμπλεκόμενων υπηρεσιών για να εγκύψουν στο θέμα**

²¹ Παράγραφος (ψ) του Προοιμίου της Σύμβασης

για την οριστική επίλυση και αντιμετώπισή του: συγκεκριμένα , δε, του **ΟΚΥΠΥ**, που για τρεις και πλέον μήνες δεν έχει καταφέρει να εξεύρει κατάλληλο αντικαταστάτη νοσηλευτή/νοσηλεύτρια που να αποτελεί την κατάλληλη μορφή εύλογης προσαρμογής για το παιδί και να δύναται να ανταποκριθεί στις εξατομικευμένες ανάγκες του.

Συγχρόνως, αντικατοπτρίζει την εκ μέρους τους **παράλειψη να προβούν στις οφειλόμενες ενέργειες για την άρση της συντελούμενης διάκρισης εις βάρος του υιού της παραπονούμενης** ένεκα της μη παροχής κατάλληλου προσοντούχου συνοδού/νοσηλευτή που να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις εξατομικευμένες ανάγκες του και να συμβάλει στην ισότιμη απόλαυση του δικαιώματος του στην εκπαίδευση.

Ως εκ τούτου , **η απουσία συνοδού/νοσηλευτή, απολήγει ουσιαστικά σε κατάργηση του αναφαίρετου δικαιώματος του παιδιού στην εκπαίδευση, κατά παράβαση των προαναφερθέντων προνοιών της Σύμβασης, εφόσον χωρίς τις αναγκαίες εύλογες προσαρμογές στη βάση των εξατομικευμένων αναγκών του παιδιού,(συνοδό/νοσηλευτή) η παρουσία του στο σχολείο είναι αδύνατη.**

E. Εισηγήσεις

Λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα και ενόψει της συνεχιζόμενης διάκρισης εις βάρος του συγκεκριμένου μαθητή, ως ανωτέρω, το Κράτος απέτυχε μέχρι στιγμής μέσω του ΟΚΥΠΥ να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του δυνάμει της Σύμβασης, με αποτέλεσμα, να επωμίζεται τη συγκεκριμένη ευθύνη και το κόστος η ίδια του η οικογένεια.

Ως εκ τούτου **εισηγούμαι:**

- **Ο ΟΚΥΠΥ να προβεί άμεσα και τάχιστα και χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω καθυστέρηση ή ολιγωρία, στις αναγκαίες ενέργειες για την εξεύρεση προσοντούχου/ας και καταρτισμένου/ης νοσηλεύτη/ νοσηλεύτριας εντός των επόμενων ημερών ούτως ώστε, αφού τον/την ενημερώσουν για τα καθήκοντα της θέσης, να μπορεί να τοποθετηθεί ως συνοδός του υιού της παραπονούμενης το συντομότερο δυνατόν και δη, πριν το τέλος της τρέχουσας εβδομάδας.**
- Στη δε περίπτωση που κάτι τέτοιο δεν δύναται να καταστεί έγκαιρα εφικτό, θα πρέπει οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες να προβούν στις **αναγκαίες ενέργειες σε σχέση με το κόστος και τα έξοδα που επωμίζεται η οικογένεια της παραπονούμενης, ώστε αυτά να καταβάλλονται μέχρις ότου εξευρεθεί το κατάλληλο πρόσωπο.**

Η Έκθεση **υποβάλλεται** στον ΟΚΥΠΥ και αντίγραφο της **θα κοινοποιηθεί**, και στην ΚΥΣΟΑ.

Σημειώνεται, συναφώς, ότι η παρούσα Έκθεση υποβάλλεται και **υπό την αρμοδιότητά μου ως Φορέας Ισότητας και Καταπολέμησης των Διακρίσεων** και, σε περίπτωση που οι πιο πάνω εισηγήσεις δεν υλοποιηθούν, **θα ακολουθήσει δεσμευτική Σύσταση**, δυνάμει του άρθρου 21 του περί Καταπολέμησης των Φυλετικών και Ορισμένων Άλλων Διακρίσεων (Επίτροπος) Νόμου, **αφού προηγουμένως οι εμπλεκόμενες Υπηρεσίες κληθούν σε Διαβούλευση**, βάσει του άρθρου 22 του ίδιου Νόμου.

Μαρία Στυλιανού-Λοττίδη

**Επίτροπος Διοικήσεως και
Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων**

**Ανεξάρτητος Μηχανισμός
Πρώθησης, Προστασίας και Παρακολούθησης
της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία
Φορέας Ισότητας και Καταπολέμησης των Διακρίσεων**

